1945 оной мартын
11
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 48 (4684)
Сан 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ
ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болон БМАССР-эй
ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
ОРГАН

Верховно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

2-дохи Белорусска Фронтын сэрэгүүдые командалагша
Советскэ Союзай Маршал РОКОССОВСКИДО
Фронтын штабай начальник
Генерал-полковник БОГОЛЮБОВТА

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд доб-гоёо хүгжөөжэ, хойто Померанида түмэр [з]он шоссейнэ харгынуудай узел ба немецүү[д]-[эй] хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулуу-[р]ин пункт болохо ШТОЛЬП гэдэг городые [эзэл]эн абаба.

ШТОЛЬП городые эзэлэн абахын түлөө боло[һон] байлдаануудта генерал-лейтенант РОМА-[НО]ВСКИЙ, генерал-лейтенант ЛЯПИН, генерал-[лей]тенант МИКУЛЬСКИЙ, генерал-майор КО-[Т]КОВ, генерал-майор ХУДАЛОВ, полковник [Р]ЕБЕНКИН, полковник ХРАМЦОВ, полковник [Л]УВЕШКИН, полковник КОРШУНОВ, пол-[ков]ник АСАФЬЕВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артилле-[ри]ин генерал-майор БЕЗРУК, артиллериин ге-[не]рал-майор ЛИХАЧЕВ, артиллериин генерал-[ма]йор КОЗНОВ, полковник ЗАХАРОВ гэгшэдэй [арт]иллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-[лей]тенант ПАНФИЛОВ, полковник АБРОКОВ, [пол]ковник УРБАНОВ, подполковник ЕГОРОВ, [под]полковник КУЦ, подполковник РЯЗАНЦЕВ, [подпол]ковник БАЛЫКОВ полковник ХАРИТО-[НО]В, подполковник НЕМКОВИЧ, майор ПОТА-[ПО]В гэгшэдэй танкистнүүд; авиациин генерал-[лей]тенант БАЙДУКОВ, авиациин генерал-[май]ор БОРИСЕНКО, авиациин генерал-майор [...]РОВ, полковник ГРИЩЕНКО, полковник [...]АКОВ, полковник ПОКАЕБЫЙ, полковник КАЗАЧЕНКО, подполковник БАРДЕЕВ гэгшэдэй лётчигууд; полковник ВИНОГОР, инженер пол-ковник ПОЛОВНЕВ, полковник КЛЕМЕНТЬЕВ подполковник ДУБРАВИН гэгшэдэй сапёрнууд; полковник СЫЧЕВ, подполковник ПОКРАС, майор ГРАДЕЦКИЙ гэгшэдэй хэлхээ холбоошод шалгарҗа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тула-да ШТОЛЬП городые эзэлэн абахын түлөө бо-лоһон байлдаануудта үлэмжэ эхээр шалгараһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 9-дэ, 21 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол ШТОЛЬП городые эзэлэн абһан 2-дохи Белорусска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хорин дахин артилле-риин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэн-эй тулада ШТОЛЬП городые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таана-ай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯРХАЛАН ХҮР-ГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө бэеэ бэеэ даанхай байхын түлөө байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдартаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

[19]45 оной мартын 9. № 297.

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 9-эй оперативна мэдээнһээ

[2]-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд доб-[ш]гоёо хүгжөөжэ, хойто Померанида түмэр [зам]ын шоссейнэ харгынуудай узел ба немецүү[дэй] хамгаалгын газарай түмэг тулгууриин хү-[сэ]гэ пункт болохо ШТОЛЬП городые эзэлэн абаад, [...] тэрэшээн ШЛАВЕ, РЮГЕНВАЛЬДЕ, [Б]ЮЛЬПМЮНДЕ гэдэг городуудые ба 200 гаран [...] һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо РАЙН-[ФЕ]ЛЬД, КЕЛЬПИН, ШЕНБЕРГ, СУЛЛЕНШИН, [Г]РОССНОССИН, ЛУПОВ ДАРСИН, ГРОСС ГЛУ-[ШК]ЕН, АДММЕН, ЗОРХОВ, КАРЦИН, ВАЙТЕНХА-[ГЕ]Н, ЗАЛЕСКЕ, ПУСТАМИН, КЕРСХЕФТ, РЮ-[Ге]НХАГЕН гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэл[эбэ]. Мартын 8-да тус фронтын сэрэгүүд 1.500 [гаран] немецкэ солдат ба офицернүүдые плендэ [аба]ба.

ШТЕТТИНСКЭ зүгтэ манай сэрэгүүд Одер му-[р]эй зүүн эрьедэ дайсанһаа сэбэрлэлгые үр-[гэ]лжэлүүлжэ, ВОЛЬФСХОРСТ, ХАКЕНВАЛЬДЕ, [Г]ОНХОРСТ, КАРЛСГОФ, МОЛЕНБЕК, БИНОВ, ВОЛЬТИН, ВИРОВ, ТУЕХОЙЗЕР гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ.

Мартын 8-да болоһон байлдаануудта 1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд 3.000 гаран немецкэ солдат облон офицернүүдые плендэ абаба. Плендэ абтагшадай тоодо «БЕРВАЛЬДЕ» гэжэ немецкэ ябгата сэрэгэй дивизиин командир гене-рал-лейтенант РАЙТЕЛЬ гэгшэ бии.

Венгридэ БАЛАТОН нуурһаа зүүн хойгуур немецүүд Дунай тээшэ һэтэлэн гарахые хүсэжэ танкнуудай томо хүсэнүүдэй атакые хэбэ. Мартын 8-да энэ оршондо болоһон байлдаануудта 70 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулша-дай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэ хэдэн пунктнуудта нютагай удхашанартай байлдаанууд болобо.

Мартын 8-да бүхы фронтнууд дээрэ 128 не-мецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн бай-на. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 61 самолёт унагаагдаба.

Манай авиаци Венгридэ Веспрем гэдэг түмэрзамай узелда сохилто хэбэ

[М]артын 8-ай һуни манай хүн-[дэ] бомбардировщигууд Венгридэ [ВЕС]ПРЕМ гэдэг түмэрзамай узел-[дэ] сохилто хэбэ. Бомбодолгын үедэ түмэрзамай узелда олон тоото эшелонууд байһан байгаа. Бомбодолго хэһэнэй өөсэтэ энэ түмэрзамай узелда ехэ зүсэтэ тэһэрэлгэнүүдтэй түймэрнүүд болобо

НЮТАГАЙ ҮТЭГЖҮҮЛГЭ ҮРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭЕ!

Нютагай үтэгжүүлгэнүүд ургаса дээшэлүүлхэ егээл шухала нүхэсэл болодог байһаниинь дүй дүршэл дээрэһээ элээр харагдана. Түрүү агротехникын заабаряар газараа үтэгжүүлэн, зүбөөр эл-дүүрилһэн колхозно тарялаад үндэр ургаса хуряадаг баялиг дүршэлтэй болоо.

Дайн сэрэгэй хүшэр хүндэ байдалда тохёолдобошье респуб-ликын колхозууд тарилтынгаа талмайе нилээдтүй ехэдхэһэн, тамхин, сахарна свёкло гэхэ мэ-тын шухала культуранууудые та-ридаг болоһон байна. Тиихэдээ нютагай үтэгжүүлгэ зүбөөр хэ-рэглэһэн түрүү колхоз, бригада, звенонууд сагай уларилай хэды-шье муу байбал үндэр ургаса хурлажа, гүрэн болон фондтоо элбэг ехэ талха тарялгаар хангана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Түнхэнэй аймагай «Красный пахарь» кол-хоз аймагайнгаа колхозуудай дунда зэргээр эрооһото культу-рануудай ургаса гектарай 4,4 центнер хуряахадаа, 104 га га-зарһаа гектар бүриин 15,5 цент-нер ургаса хуряагда. Имагтал газараа эзэп ёһоор үтэгжүүлһэн Заиграйн аймагай нүхэд Кисе-лев, Пахомова, Устинова, Цыды-пов, Хэжэнгын аймагай нүхэд Понтоев. Давыдова гэгшэдэй зве-нонууд ба бусад 1944 ондо та-ряатай һайн ургаса хуряаба.

Тиихэдэнь нютагай үтэгжүүл-гэнүүдые хэрэглэхэ ябадалда хайша хэрэгээр хандаһан аймаг. колхозууд үндэр ургаса хуряажа шатангүй жэлһээ жэлдэ эхэ орн-ойнгоо урда үри зээлитэй боло-жо байдаг. Хори, Яруунын кол-хозууд поли дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ, үнэһэ, шубуунай аргал гэхэ мэтые суглуулха түсэбүү-лээ дүүргэдэгтүй дээрэһээ гүрэн-дэ овоошь, хартаабха тушаалгаяа үргэлжэ ондоо продуктнуудаар һэлгэдэг байха юм. Хориин. Бяхтын, Зэдын Тарбагатайн аймагай колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ үр-гэлжэ үрһөөр дутажа ондоо хүнэй хүзүүн дээрэ һуужа байдаг.

Нютагай үтэгжүүлгэнүүдые хэрэгсээнтүй, үндэр ургаса хү-ряаха ябадал хаһажа байһан ба-римтануудтай эрид тэмсэжэ, энэ шухала удхашанартай хүдэлмэ-рине һаатуулжа байһан нюур-нуудта хатуу хэмжээн абтаха зэргэтэй. Үндэр ургасын өөрөө ерэдэггүй халань тэрэзниие түй-лахын тулада бии байгаа бүхы аргаяа хэрэглэжэ, илангаяа ню-тагай үтэгжүүлгэнүүдые үргэ-нөөр хэрэглэхэ ёһотой. Газарай хүрһэ болон шанар хэдэн дахин дээшэлүүлдэг, наг шэбхэ шэбхые шууһэн, шубуунай аргал, үнэ-һэн, фикали гэхэ мэтын үтэг-жүүлгэнүүдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг үнгэ-рэгшэ жэлнүүдэй алдуунуудые мүнөө яажашье дабтажа болохо-гүй. Немецкэ пахосуудые үүр дээрэнь хяа бута сохижо ябаа баатар Улаан Армиингаа эсэсэй илалтын үдэрые улам бүри ойро туулхын тулада фронтдоо үнөө ехэ талха таряа үгэхэ уялга-тайбди. Тиимэһээ колхозно та-ряашад хабарайнгаа тарилтада эрхимээр бэлэдхэжэ үндэр ургаса хуряаха бүхы хэмжээнүүдые ха-раалха зэргэтэй.

БМАССР-эй Наркомземэй мэдээн дээрэһээ республикын колхозуу-дай тарилгада бэлэдхэлые ха-раад үзэхэдэ нютагай үтэгжүүл-гэнүүдые бэлэдхэхэ тон шухала һалбаринь хангалтатүй байна. Поли дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ, үнэһэ, шубуунай аргал суглуул-ха түсэбүүдээ республикын нэгэ-шье аймаг дүүргээдүй байһаар. Бяхтын, Заиграйн, Курумкалай, Кударын колхозууд поли дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ арбан үдэрэй-нгөө графигуудые үргэлжэ дүүр-гэнэгүй. Мүнөө элэ аймагууд наг шэбхэ шэрэлгээр хэмагай һүүлдэ шэрэгдэнхэй. Курумкалай колхозууд наг шэбхэ шэрэхэ, үнэһэ, шубуунай аргал суглуул-ха түсэбүүлээ оройдоо 10-һаа 49.1 процент хүртэл дүүргэһэн байха юм. Тэрэшэлэн Хори, Яруна, Тарбагатай, Бичурын колхозууд үнгэрэгшэ жэлнүү-дэйнгэе алдууе мүнөөшье дабта-һаар байна.

ССР Союзай Совнарком болон ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1945 оной хүдөө ажалые хүгжөөхэ түрэнэй түсэбтэй зохилдуулан гаргаһан тогтоол соогоо БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Обком март, апрель һаранууд соо сабшалан, огородой газар дээрэ наг шэбхэ зөөбэрихэ 10 үдэрэй түсэхай даалгабари байгуулба.

Энэ даалгабариие аймаг бүхэн колхозуудта дамжуулжа, колхо-зууд бригада звенонуудтаа дам-жуулан нютаг дээрэ 10 үдэрэй даалгабари байгуулха зэргэтэй. Колхозуудай правленинүүд бри-гада, звенонуудта даалгажа үгтэ-һэн наг шэбхэ заатагүй дүүр-гүүлхын тулада тэрэ хүдэлмэри-дэ шухала хэрэгтэй бүхы хэрэг-сэлнүүдээр, түбхын түрүүндэ морин унаа, тэргэ зэмсэг кори хайрсаг гэхэ мэтэнүүдээр дүүрэн хангаха уялгатай.

Полевой хүдэлмэриин эхилхэ саг ойртобо. Тиихэ бүринь кол-хозниктнуудай дундахи социалисти-ческэ мүрысөө улам шангадхан нютагай үтэгжүүлгэ суглуулха даалгабари заатагүй дүүргүүлхэ ябадал хангаха шухала.

Эстонидо ород хэлэнэй номуудые бэлэдхэлгэ

Эстониин Наркомпрос болбол 1945 оной августын 1 болтор дээдэ һургуулинуудта хэрэгтэй ород хэлэнэй номуудые ба уран зохёолой хрестомати бэлэдхэхэ байна. Эстониин гүрэнэй хэблэл хадаа энэ номуудые 1945 оной ноябриин 1 хүртэл хэблэхээр уялга абаба.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан урдын партизанууд, эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдөө ажалай, ажаүйлэдэоэриин ба транспортын хүдэлмэрилэгшэд, культура ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь мартын 4, 6, 7 ба 10-ай номернуудта)

223. **Седых** Михаил Прокопьевичые—милициин младша лейтенант.

224. **Сахьянова** Мария Михайловнае—урдань 1917—1918 онуудта Сибириин центрэхи Б. М. партийна организацие хүтэлбэрилэгшэ.

225. **Семаков** Иван Ивановичые—гүрэнэй аюултүйе хамгаалгын капитан.

226. **Самсонов** Андрей Федоровичые—Горводопроводой директор.

227. **Степанов** Сергей Сергеевичые—Улан-Удэ городой депогой паровозой машинист.

228. **Сорокина** Рахиль Петровнае—Железподорожно больницын санитарка.

229. **Соловьев** Александр Васильевичые—нүхэр Прокопьев директортэй заводой слесарь.

230. **Сушков** Леонид Петровичые—нүхэр Прокопьев директортэй заводой слесарь.

231. **Савельев** Ефим Фисовичые—урдань Прибайкалиин партизанска отрядые командалагшын орлогшо.

232. **Смолин** Прокопий Прокопьевичые—урдань Прибайкалай зүүн-урдахи фронтые командалагша, Бага-Куналейн партизанска отрядай командир.

233. **Сороколетов** Валентин Петровичые—урдань Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлэлгэдэ хабаалсаһан партизан.

234. **Телешова** Васса Ивановнае—Байкало-Кударын аймагай Кабанскын МТС-эй трактористка.

235. **Тухалова** Татьяна Савельевнае—Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

236. **Тыксеева** Дулма Ганчиновнае—Яруунын мяханай совхозой гуртоправ.

237. **Таторникова** Елена—Закаменай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

238. **Терентьев** Иван Михайловичые—Курумканай аймагай «Красный пахарь» колхозой таряан ажалай бригадын бригадир.

239. **Тудупов** Гарма—Иволгын аймагай «Красный Оронгой» колхозой таряан ажалай бригадын бригадир.

240. **Тудупов** Цыден—Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түмэршэ дархан.

241. **Тарасов** Сергей Кузьмичые—Заиграйн аймпромбыткомбинадай түмэршэ дархан.

242. **Ткачева** Ульяна Дмитриевнае—ПВЗ-гэй Улан-Удын ОРС-ын № 4 хүүгэдэй столовын үйлэдбэрине даагша.

243. **Телешова** Анна Васильевнае—Мяханай комбинадай фронтовой бригадын бригадир.

244. **Труфанова** Евдокия Васильевнае—Мяханай комбинадай елалгын цехын хүдэлмэришэн.

245. **Труфанов** Кирилл Иннокентьевичые—Мяханай комбинадай ахалагша кочегар.

246. **Тронов** Иван Федоровичые—урдань 1918 ондо Верхнеудинск городой улаантвардеец отрядай штабай начальник.

247. **Турушов** Николай Афанасьевичые—урдань партизанска морито отрядай командир.

248. **Тубанова** Булдан Дандоновнае—Ахын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

249. **Тулуев** Даша Цыденовичые—Ахын аймагай аймФО-е даагша.

250. **Усачев-Томаров** Александр Ивановичые—БМАССР-эй финансын наркомые орлогшо.

251. **Уланова** Анна Васильевнае—32-дохи номерой хүүгэдэй садые даагша.

252. **Филатов** Григорий Савельевичые—Яруунын промкомбинадай түмэршэ дархан.

253. **Хадаева** Дулмажап Шираповнае—Закаменай аймагай «Коминтерн» колхозой ахалагша һаалишан.

254. **Хомякова** Ирина Филипповнае—Тарбагатайн аймагай налоговой агент.

255. **Хабтагаев** Аппол Эмахеновичые—Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-эйн ахалагша хонишон.

256. **Хандажапова** Намжилма—Мухоршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.

257. **Хуторный** Василий Андреевичые—Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй ахалагша механик.

258. **Хоглеев** Петр Шадаровичые—Пединститудай доцент.

259. **Хаптаев** Павел Табинаевичые—историческэ наукын кандидат.

260. **Цыренов** Цыбен Цыреновичые—Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

261. **Цыренов** Дугар Цыреновичые—Хоринн аймагай Карл-Марксын нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

262. **Цыбиков** Цыренжап Цыбиковичые—Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

263. **Цыдыпов** Гомбожап Цыдыповичые—Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

264. **Цыренова** Дулгар Доржиевнае—Закаменай аймагай «Улан Далахай» колхозой колхозница.

265. **Цыденов** Дондок Мүтүевичые—Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.

266. **Цыренжапов** Батожаб—Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхозой колхозник.

267. **Цыремпилова** Шалсама Цыремпиловнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гүүртэе даагша.

268. **Цыдыпов** Намсарай Цыдыповичые—Заиграйн аймагай «Улан-Эрхириг» колхозой овощевод.

269. **Целовальников** Александр Ильичые—Ахын АЗО-гэй ахалагша ветврач.

270. **Чумсов** Лук Никитовичые—Прибайкальска аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

271. **Чебунин** Федор Ферапонтовичые—урдань Тарбагатайн партизанска отрядай командир.

272. **Чувьюров** Михаил Ивановичые—урдань сагаан бандые усадхаха тусгаар отрядай начальник.

273. **Черепанов** Андрей Матвеевичые—горпромкомбинадай сапожно мастер.

274. **Шойнжурова** Дулма—Закаменай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша һаалишан.

275. **Шурыгина** Лукерья Прохоровнае—Заиграйн аймагай «18 партсъезд» колхозой звеньевод.

276. **Шевелев** Михаил Дмитриевичые—Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряан ажалай бригадын бригадир.

277. **Шаргаева** Александра Игнатьевнае—Түнхэнэй аймагай «Путь Ленинский» НСШ»-эйн биологиин багша.

278. **Шмуйлович** Сарра Иосифовнае—медицинскэ албанай капитан.

279. **Шараншинов** Владимир Андреевичые—гүрэнэй аюултүйе хамгаалгын лейтенант.

280. **Шангина** Юлия Павловнае—Ленинэй ордентэ Бурят-Монголой хүгжэмтэ драмын театрай артистка.

281. **Шакинко** Илья Ивановичые—Мелькомбинадай электроцехын начальник.

282. **Шенунов** Петр Петровичые—ВКП(б)-гэй Б. М. Обкомой тусгаар секторэй инструктор.

283. **Щербаков** Иван Васильевичые—Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхозой шапарые шалгагша инспектор.

284. **Элова** Елена Павловнае—11-дэхи номерой хүүгэдэй садые даагша.

285. **Юрашин** Константин Иосифовичые—Мяханай комбинадай колбасна цехын начальник.

286. **Ярославская** Рахил Соломоновнае—БМАССР-эй НКП-эйн һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлые хүмүүжүүлхэ секторые даагша.

287. **Ячевский** Борис Михайловичые—ГЭС-эй слесарь.

288. **Яцун** Степанида Яковлевнае—Улан-Удэ станциин 6-дахи дистанциин хэлхээ-холбооной телефонистка.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **ЦЫДЕНОВА.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ **В. МОНЖЕТОВ.**

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан 1945 оной мартын 3.

Москва, Кремль.

Нүхэр СТАЛИНДА

Манай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд Эхэ оронойнгоо урдахи өөрынгөө нангин үүргэ дүүргэжэ, Улаан Армиин буу зэбсэг бүтээлгэдэ 545.000 түхэриг оруулһан байгаа. Советскэ сэрэгшэдэй агууехэ шэнэ илалтатайгаар зоригжоһон эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд танкнуудые бүтээлгэдэ нэмэлтэ болгон дахин 100.000 түхэриг өөһэдынгөө нөөсэлгэһөө оруулба. Манай зөөрэр бүтээгдэһэн һүртэ машинанууд болбол фашистска бузар булайнуудые эсэслэн һалгаалгала ба Берлин дээрэ илалтын туг бадаруулгада туһалат лэ.

Манай сэсэн мэргэн вождь, агуухэ полководец, советскэ Эхэ оронойнмнай зол жаргалай түлөө элүүр мэндэ һуухые нүхэр Сталин, Танда хүсэнэбди.

Хоринн аймагай Ашангын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ ДОНДОК БАЗАРЖАПОВ.

Парторганизациин секретарь ДАРИМА ЦЫБИКОВА.

МТФ-е даагша ЦЫРЕНЖАП РАБДАНОВ.

Хоринск, Бурят-Монгол АССР.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Дондок БАЗАРЖАПОВТА
Парторганизациин секретарь ЦЫБИКОВАДА
МТФ-е даагша Цыренжап РАБДАНОВТА

Танкнуудые бүтээлгэдэ нэмэлтэ болгон дахин 100.000 түхэриг суглуулһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта минии ахалтай амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

Москва, Кремль.

Нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнууд дээрэ түйлаһан шэн габьяата Улаан Армиингаа героическа амжалтануудаар зоригжоһон Улан-Удын паровозвагонно заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон хүдэлмэришэдэй хангалтын таһагай албахаагшад Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэл болохо алдарта ойе угтуулан дайшалхы самолёт бүтээлгэдэ 60.400 түхэриг сэбэр мүнгөөр, гүрэнэй урһаламжаар 80.000 түхэриг, хамта 140.400 түхэриг суглуулбабди. Энэ бүтээгдэхэ самолётто «Улан-Удын ПВРЗ-гэй ОРС» гэһэн нэрэ олгохые гүйнабди.

Энэ самолёдые хараалта дайние өөрынь газар дээрэ бутархижо байһан 1-дэхи Белорусска фронтын сталинска шэн габьята соколнуудта үгэхые гүйнабди.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Манай агууехэ ороной хүдэй зол жаргалай түлөө олон жэлдэ ажаһуухые ба элүүр мэндэ байхые Танда хүсэнэбди.

Улан-Удын ПВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй хангалтын начальнигай орлогшо ЛЫСОГОРСКИЙ.

Парторганизациин секретарь НАРКОЦКАЯ.

Местномой түрүүлэгшэ РЫМКЕВИЧ.

Улан-Удэ

Улан-Удын ПВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй хамгаалтын начальнигай орлогшо нүхэр ЛЫСОГОРСКИДО
Парторганизациин секретарь нүхэр НАРКОЦКАЯДА
Местномой түрүүлэгшэ нүхэр РЫМКЕВИЧТЭ

«Улан-Удын ПВРЗ-гэй ОРС» гэжэ дайшалхы самолёт бүтээлгэдэ мүнгөөр 60.400 түхэриг ба гүрэнэй урһаламжын облигацаар 80.000 түхэриг суглуулһан Улан-Удын паровозо-вагонно заһабарилгын заводой эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ ба хүдэлмэришэдэй хангалтын таһагай албахаагшадта минии ахадүүгэй амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

СССР-эй Хэлхээ Холбооной Наркомадта

СССР-эй Хэлхээ Холбооной Арадай Комиссариат болбол Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэлэй ойдо дашарамдуулан, социалистическэ мүрысөөндэ үлэмжэ ехээр шалтарһан хэлхээ-холбооной хүдэлмэрилэгшэдые тэмдэглэжэ, БМАССР-эй хэлхээ-холбооной Управлениин начальник нүхэр Д. А. Ишиндэ, хэлхээ-холбооной Кяхтын конторын начальник нүхэр С. М. Новакта ба хэлхээ-холбооной Баунтын конторын начальник нүхэр Ш. Э. Шагдаронда «Хэлхээ-холбооной мастер» гэһэн нэрэ олгобо.

Хэлхээ-холбооной Сэлэнгын конторын ахалагша бухгалтер нүхэр К. Н. Баллаева, хэлхээ-холбооной Ахын конторын телефонистка нүхэр П. С. Злмина, хэлхээ-холбооной Хоринн конторын телеграфистка нүхэр Е. Махалова гэгшэ ба бусад (бүгэдэ 21 хүн) «Хэлхээ холбооной Наркомадай отличник» гэһэн значогоор шагнагдаба. Эдэнэй гадна, хэлхээ-холбооной 11 хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргэгдэбэ.

Нүхэр колхозник! Колхозтнай хабарай тарилгада бэлэн гү?

Тракторнуудаа заһабарилжа бэлэн болгобо

...РП. (Манай корреспондент-...). Хоринн машинно-тракторна ...шинн коллектив тракторнууд ...бүгэдынь заһабарилжа жэ...гээ түсэб дүүргэбэ. 38 ...тор, 44 плуг, 17 сеялкэ, ...культиватор, 10 дисково бор..., 4 комбайнын мотор һайн ...артайгаар бэлэн болгожо гү...й комиссида тушааһан бай...

...ТС соо дэлгэрһэн социалисти... мурысөөндэ нүхэр Цури... бригада илажа гараа. Энэ ...ын члэнүүд хамагһаа түрүүн 3 трактор, гурбан анзаһа, ...тиватор, сеялкэ, борнойнууд ...заһабарилжа дүүргээд, гээг... бригаданууддта социалисти... туһаламжа болгон 3 трак... заһабарилжа үгэһэн байна. ...ын члэнүүд Степан Фокин, ...андра Гатапова гэгшэд эз...лгын эхилхэһээ һүүл хүр... үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэл...ньен тэмдэглэмээр ...би Мункуевай бригада ян...варь соо 3 трактор болзорһоо урид заһабарилжа гүрэнэй комиссида тушааба. Мүн нүхэр Даниил Ситников, Цыдендамба Жапов, Григорий Смородников гэгшэдэй бригаданууд заһабарилгаа эршэмтэйгээр дүүргэһэн байна.

Машинно-тракторна мастерскойн хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ тракторнуудаа хаһа болзор соонь заһабарилха ябадал хангаба. Түмэршэ дархан Садовский, балташан Ринчинов, токарьнууд Маланов, Сергеев, слесарь Мозонов, Гомбоев гэгшэд нормонуудаа үргэлжэ 200—300 процент хүртэр дүүргэдэг байгаа.

Бурят-Монголые сүлөөлһөнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ мурысөөнэй дүнгөөр дүрсагдатша бригаданууд болон түрүү заһабарилагшад МТС соогоо түрүү һууринуудые эзэлһэн байна.

Ц. ГАРМАЕВ.
(Телефоноор абтаба).

Машина зэмсэгүүдээ болзорһоо урид заһабарилба

...СНОВО-ОЗЕРСК. (Телефоноор ...). 17 партсъездын нэрэм... колхозой түмэршэ дархан ... Шелхов гэгшэ Бурят... ...лые сагаангвардеецүүд бо... интервентнүүдһээ сүлөөл... хойшо 25 жэлэй ойн ... тээхи социалистическэ му... ...де оролсохоор февралиин ... бүхы машина зэмсэгүү... заһабарилжа дүүргэхэ уялга ...н юм. Тэрэнһээ хойшо үдэр һүнигүй хүдэлмэрилжэ 25 плуг, 11 борной, 6 сеялкэ эрхим шанартайгаар заһабарилжа абаһан уялгаа 10 гаран хоног урид дүүргээ.

Мүнөө нүхэр Шелихов хабарай полевой хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүдээ дүүргээд байхадаа хуряалгын хэрэгсэлнүүдые заһабарилжа байна.

МТС-үүдээр ТРАКТОР ЗАҺАБАРИЛГЫН ЯБАСА ТАХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной мартын 5.

МТС-үүд	Жэлэй түсэбөө дүүргэлтэ (процентээр)
Хэжэнгын	100,0
Ехэ-Кударын . . .	100,0
Чесанын	100,0
Саянтын	100,0
Баргажанай . . .	97,5
Торейскэ	95,4
Хорнин	95,0
Кыренскэ	94,4
Гатейн	94,0
Закаменай	92,3
Хонхолойн	90,4
Бага-Куналейн . .	89,4
Куйтунскэ	88,8
Сэлэнгын	88,3
Кабанскын	87,5
Тимлюйскэ	86,1
Эгэтын	85,1
Иволгын	85,1
Итанцын	84,6
Селендумын . . .	84,3
Суулгын	82,5
Сагаан-Усанай . .	78,2
Түнхэнэй	77,7
Кяхтын	75,6
Ново-Брянскэ . . .	75,0
Үдын	71,1
Үшөөтэйн	70,4
Курбын	69,4
Бичурын	68,8
Окино-Ключевскэ .	62,5
Ехэ-Куналейн . . .	60,0
Тарбагатайн . . .	52,3
Жиримскэ	47,0
Хамта:	82,7

Үнгэрһэн 5 хоног соо Жиримскэ, Тарбагатайн, Бичурын, Курбын, Үшөөтэйн, Үдын, Ново-Брянскэ, Кяхтын МТС-үүд нэгэшье трактор нэмэжэ заһаагүй.

Заһабарилгын хүдэлмэри хэдэхэдэн МТС-үүдэй нигэжэ зогсоохон ябадал гэмтэй дээрэ тоолоһоно.

Үндэр бүтээсэтэйгээр заһабарилна

Иволгын машинно-тракторна станциин заһабарилагшад Верховно Главнокомандалагша нүхэр Сталинай февралиин 23-ай приказда харюу болгон трактор болон хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдые заһабарилха темпээ һургагүй шангадхаба.

Нүхэр Дмитриевэй бригадын члэнүүд Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн үдэртэ бэлэг болгон бүхы тракторнуудаа заһабарилжа түсэбөө МТС соогоо түрүүлэн дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн нүхэд Стрельцова, Доржиев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд мотор заһабарилга дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ даалгабаринуудаа дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна юм.

Нүхэр Сталинай февралиин 23-ай приказтай танилсаһанһаа хойшо машинно-тракторна мастерскойн заһабарилагшад үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Токарь нүхэр Нимбу Гендунов һаяын үндэрнүүдтэ нормоо үргэлжэ 130—150 процент дүүргэжэ байна. Тэрэшэлэн слесарь Будаев, түмэршэ дархан Молотков гэгшэдэй үдэр бүриин үйлэдбэриин бүтээсэ 200—260 процент харуулдаг болобо. Мүн нүхэд Нимбуев, Каленых гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд эдэ түрүүшүүлдэ бишиихэшье булигдангүй.

Верховно Главнокомандалагша нүхэр Сталинай түүхэтэ приказтай танилсажа баясаад, фронтдоо улам ехэ туһалхые эрмэлзэһэн Иволгын МТС-эй түрүү заһабарилагшад бээгээ абаһан социалистическэ уялгануудаа түрүүшын үдэрһөө эхилээд иимэр дүүргэжэ байна. МТС-эй коллектив хабарай полевой хүдэлмэриин дүтэлхэ бүри трактор машинануудаа эрхим шанартайгаар түргэн заһабарилжа дүүргэхын түлөө хамаг хүсөө гаргажа байна юм.

Полидоо гарахаар бэлэн болонхой

Сэлэнгын аймагай «Улаан-Темник» колхозой члэнүүд хабарай тарилгада бараг бэлэдхэлтэй. Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды бэелүүлгэдэ түсгаар анхаралаа табижа, тарянайнгаа газар дээрэ 4.000 гаран шартанаг шэбхэ гаргаһан, 240 гектар газар дээрэ саһа тогтоохон байха юм.

Колхозой түмэршэ дархан 28 плуг, 80 борной, 3 сеялкэ эрхим шанартайгаар заһабарилжа дүүргээ. Бии байгаа хүрэнгөө бултыень сэбэрлэжэ, тарилгын кондицида хүргөөд, амбаартаа паринаар хадагалжа байна.

Тарилгада бэлэн болоод байһан «Улаан-Темник» колхозой члэнүүд үглөө мүнөөшье поли дээрэ гарахаар бээ зэһэнхэй.

Тус колхозой члэнүүдэй дунда үндэр баян ниалтын үргаса абаха зорилготойгоор социалистическэ мурысөөнэй дэлгин үргэнөөр бадаруулагдана.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ АЖАЛ ЗВЕНЬЕВОЙ ГУРИМААР ЭМХИДХЭХЭ ТУХАЙ

...оһото культурануудай үн... ургаса хуряаха хүдэлөө ...гшэ РСФСР-эй Верховно ...депутат нүхэр Ефремов ...хүдэлмэреэ зүбөөр эмхид... агротехническэ хэмжээ... ...ануудые үргэнөөр дэлгэ... байгаа һаа, звеньевой ...ар хүдэлмэрилһэн кол...үүд үндэр үргаса түйла...даха байһыень дүй дүршэл ...элирүүлһэн байна. Ороной ...жалай түрүүшүүлэй дүй ...ые манай аймагай колхоз... 1940 онһоо эхилжэ, ха... Оро... ...ото культуранууд... үргасын звенонуудай ...ар 1941 ондо шурыгин...елөөн эхилээ һэн. Аймаг... колхозуудаар жэл ерэхэ бүри ... гуримаар хүдэлмэрилхэ ... үргэдэнэ 1943 ондо хам... звено байгаа һаа, 1944 ...106 звено болоһон байна. ... жэлдэ аймагай колхо... ефремовскэ 36, шуры... 31 звено хүтэлмэрилээ. ...мовскэ, шурыгинскэ звено... хүдэлмэриин дүн дээрэ... ...хада тэдэнэр жэл бүри ...ынгаа талмай үргэлхэжэ ... агротехническэ бэелүүлэн ... ургаса хуряадаг болоһон ...юм.

...хозингуудай ажалые звеньевой гуримаар эмхидхэхэ гэшэ нэн түрүүндэ газарай элдүүрилгын шанар дээшэлүүлхэ болон үндэр бүтээсэ түйлаха ябадалда колхознигуудай харюусалга дээшэлүүлхэ, колхозник бүхэнэй хүртэхэ олзые ехэдхэхэ хэрэгтэ шухала нүхэсэл болоно. Звеньевой гуримаар хүдэлмэрилһэн колхознигууд бөө бээдээ найдаха ябадалаа орхижо өөрынгөө хэһэн хүдэлмэриин түлөө харюусаха байна.

Колхозуудаар саг үргэлжын звено эмхидхэхэ гээшэ зайлашагүй. Бүхы звенонууд тарянажалай бригадада бүридхэ ёһотой. Тарянажалай бригада звено бүхэнэй үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэ байха зэргэтэй. Тарянажалай бригадир ажахын жэлэй һүүлээр звеньеводуудтаа хамта хүдэлмэриингөө дүн гаргаад, звено бүхэнэйнгөө агротехническэ түсэб зохёохо байна. Бригадын бүхы тарилга звенонуудта тушаажа үгтэхэ ёһотой. Тиихэдээ звено бүхэнэй үргаса хуряаха түсэб табиха шухала. Звеногой түсэб табихадаа колхозто тохёолдолго бүхы хүдэлмэриине харалдаа абаха зайлашагүй.

Овощеводствын бригадаһаа бүридэһэн звенонууд тарьян-ажа...

П. К. МЕТЛЯЕВ.

...лайхиһаа амяраа зантгааран хүдэлмэрилхэ байна.

Звенонуудта хүдэлмэрилхэ колхознигуудые олохдоо тэдэнэй дура хүсэл болон мэргэжэлые харалсаха шухала. Тарянажалай бригадын бригадир, морииной харуулшан, повар гэхэ мэтын колхознигууд саг үргэлжын звенодо орохогүй байна. Звенонууд 8—10 хүнүүдһээ бүридөөл һайн байдаг. Тиихэдээ даалгабарита түсэбөө дүүргэхэ ябадал хангаха тушаань анхараха хэрэгтэй.

Мори унаа болон зэр зэмсэгүүдые звеногой члэн бүхэнэй харюусалгада үгэхэ шухала.

Ефремовскэ, шурыгинскэ звенонуудай эмхидхэлгые саг үргэлжын звенонуудтай холижо болохогүй. Саг үргэлжын звено—тарянажалай бригадын доторхи ажалай эмхидхэлэй шэнэ гурим гэшэ.

Ефремовскэ-шурыгинскэ звенонууд түрүү хүдэлмэриин дүй дүршэлые шудалһан стахановска звенонууд болоно. Ажалаа стахановскаар эмхидхэһэн звено бүхэн ефремовскэ шурыгинскэ болоожо шадаха байна. Эдэ звенонууд 5—8 хүнһөө бүридэһэн байха зэргэтэй.

Тарянажалай бригадир саг үргэлжын, ефремовскэ болон шурыгинскэ звенонуудай хүдэлмэриине хүтэлбэрилэгшэ гээшэ. Тэдэ звенонууд тэрэндэ мэдэлтэй байха ёһотой. Тиихэдэнь звеньеводууд звенонуудые хүтэлбэрилхэ байна.

Звеньевой гуримаар хүдэлмэрилһэн манай аймагай колхознигууд жэлһээ жэлдэ хэдэн зуугаад центнер таряа болон овощь түсэбһөө гадуур хуряажа абана. Аймагай 17 звено үнгэрэгшэ жэлдэ 4614 центнер таряа, 1893 центнер хартаабха түсэбһөө гадуур хуряаһан байха юм.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой ефремовскэ звено (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Киселев) гектарай 29 центнер овес хуряаба. «III Интернационал» колхозой нүхэр Амарханов хүтэлбэрилэгшэтэй шурыгинскэ звено гектарай 365 центнер хартаабха хуряаһан байна. Тэрэшэлэн 18 партсъездэ колхозой нүхэр Устиновагай шурыгинскэ звено хартаабхын үндэр үргаса хуряахатаяа хамта өөһэдынгөө тариһан зэсэһоо гектарай 13 центнер үргаса абаба.

«Улаан Эрхириг» колхозой нүхэр Цыдыповай хүтэлбэрилдэг огородно звено 3 гектарһаа га бүриин 470 центнер капуста, 15 гектарһаа дунда зэргээр га бүрин 250 центнер капуста абаһан байха юм. Энэ мэтын жэшээнүүд манай аймагта яһала олон.

Шурыгинскэ болон ефремовскэ звенонууд өөһэдынгөө сэхэ хүдэлмэриин хажуугаар үбһэнэй үндэр үргаса хуряахын түлөө тэмсэнэ. Нүхэр Киселёв, Борисова, Мурзина гэгшэдэй звенонууд сабшалангай газар үтэгжүүлжэ, һайн шанартай үбһэ элбэгээр хуряажа абаһан байна.

Ефремовскэ, шурыгинскэ звеногой члэнүүд тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин эхилһэһээ хойшо ажалаа зүбөөр ябуулна. Ефремовскэ, шурыгинскэ звенонуудай дүй дүршэлтэй хүүшанай члэнүүд өөһэдынгөө шадабариие бусад колхознигуудта олгодог байха юм.

Звеньевой гуримаар хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигууд болон звено хоорондоо социалистическэ мурысөөн болзоор хүтэлбэрилжэ, нэгэнэнэ үргэнөөр ябадал зайлашагүй шухала.

П. МЕТЛЯЕВ. Заиграйн АЗО-гэй главна агроном.

Павел Балтахинов

Цэдэн Галсанов

поэмэ

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б. М. Үнэнэй» мартын 7, 8 ба 10-ай номернуудта).

3.

Аяар тинхэдэ
    Павел замаа һунгажа,
Амар байдал
    мэдэхөө болёод байба.
Айл аймаг,
    арад зоноо нэнгэжэ
Анхарал бодолынь
    алаҕ саагуур зайба:
Хабхар,
    тэбхэр ханза—нютагаа һанана.
Хаана түлхюурэйнь
    байһые ойлгожо ядана;
Һардай баяпай
    һаруул тура үзэнэ,
Һүүлдэ һургуулиин
    тогтохо газар шэлэнэ;
Тарган үрөө
    Тарасын унага һорино,
Талаар
    тайгаар
        нюдөөэ гүйлгэн харана;
Олон юумын
    арга,
        мэргэ залана.
Омог бодолыень
    Ангарын урадхал налана:
«Газар нютагаа харахада
    Яһан х-лэттайб!...
Гэсалан сооһоо
    гараад хоргодоһон баярдлии.
Түрэл газар нютагни!
    Шамдаа би дуратайб!
Минии дуран —
    мүрэн далай хоёрдахал...»
Энэдэ тэндэ —
    семинариин таһаг соогуур
Энэ мэтын
    эршэтэ бодол олдобо.
Инспектор,
    багшанарай шэрайда, доогуур,
Элитэ гараатүй
    һэрхо байдал топтобо.

4.

Һуниин тэнгэр
    бөшэг дээр хүбүүн һууна.
Һэргылхэд мартанхай,
    бодолго дүүрэн һууна.
Хүбэриг һара
    газаа саһанда уршаганна,
Хүнэй ябаха,
    саахар хазаһандал, харшаганна.
Үглөө гэжэ
    үлөөһэн зүһэм хилээмэн
Үлэп гузөөень
    елыбэн элэбэн тэшхэтнэ.
Стол дээрэнь
    ябталаатай ном эрээлэн,
Орой дээрэнь
    Ленинэй дүри мэшээснэ
«Ойлгыш, хүбүүн,—
    гэнэ мүшэд, —
        хэбшэн ябуужа!»...
Онигод гэнэ дэнгын.
  Дэнгыень харуужа...
Ойлгыш даа,
ойлгуршни ябанал хобууша.
    ...Орой һунеэр, шагныт.
    эпе—хэн дууша
Ямар 'ария
    хаана дуулахаяа буулгаа хаб?
Ямар зориг
    хаана зориг дэлгээ хаб?
  Булад гүүрһан
    болод хоёр хамжапа,
Бурят-Монголой
зүрхэн дээгүүр дамжапа.

Залгыт, нүхэд!
    Энэ—геройн аари
Залуу геройн
    илалтын дуунай һуури:
«Нютагайм нүхэд!
    Нюдөө нээгээд харагты!
Нюргаа тэнилгэн,
    нюургаа баяр уншагты'
Эрод арадпай
    ахын халуун гараа
Урал дээгүүр
    һунгаан һарбайн барьа:
Уулын бүргэдэй
    тэниин зориһон жэгүүр
Уудам Сибирь,
    Хори Бурядта хүреэ.
Шуурган дундуур
    баатарай түрэлөөр түрэхэ
Шулуун зүрхэтэнэй
    хуби талаан юмэл лэ,
Тэмсэл дундуур
    түрын баярые хараха
Түмэр зоригтоной
    холые баридаг ёһол лэ.
Шуурган тээшэ
    зүрин, углаан гаража
Шуумар түргэн
    сутларан гульдан жагсагты!
Шархын шуһа
    сүриэһэн тугаа барижа
Шахаан тангарит
    ёһолон үргэжэ бодогты!...»
Павел бэшэнэ нүхэдтөө.
    Эльгэ зүрхэнэй
Энэ нүрнүүд
    эжэлэе олохо онохо гү,
Дүлэн сооҕуур нэбтэрэн,
    дайша мэргэнэй
Дүрөө хангирган,
    дүүлин ниидэн онохо гү?!
«...Ушартараа баяртай!
    Павел»—гээд юрэ дүүргэбэ.
Удха түгэлдэр
    энэ бэшэгтэ оботоһон
Хорон шуурган
    сонхыень гэнтэ нэергэбэ.
Хоёр семинарист
    үүдыень татаба!..
    «Унтаһан»
Павел түргэн
    дэнгэ бүхөөл үлеэгээд,
Болоһон юумэ
    булта зүүдэн гэлэй гээд,
Тэбдүү һуниин
    үүрэй хүндэ нойрто
Тэбэрюулжэ
    тэрэ сагтаа һалаба.
Ушартараа баяртай!—
    Ямар халуун үгэб даа!..
Уулзаха нүхэдэй
    эгээл һайхан юрээл юм.
Сибириин каторга
    хэды шэрүүн байгааб даа.—
Энэ үгэ
    сэдьхэлэй хани болоо һэн.
Тэмсэлнэ нүхэд
    үхэлэй дайнда ороходоо
Тангарит шэнгээр
    энэ үгэ андалдадаг.
Хэн нэгэнэйнгээ
    һомондо дайрагдан унахадаа
Һүүлшынь замые
    энэ үгөөр дүүргэдэг.

5.

Һойргүй ерэһэн
    нэгэтэ шэрүүн үглөө
Номоо үзэлтэн
    семинариаа һая захаланхай.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Хилын саана

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, мартын 8. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь: мартын 7-до союзнигуудай сэрэгүүд 34 германска городууд ба тосхонуудые эзэлбэ. Союзнигууд 6.467 хүнүүдые плендэ абаба. Везельдэ Ксантенэй дэргэдэхи хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгэнүүдэй оршондо дайсан үсэд шанга эсэргүүсэлтэнүүдые үзүүлнэ. Рейнын баруун эрьедэ, Везель ба Кельнын хоорондо германска сэрэгүүдэй хүреэлэг оршондо байһан Цонс эзэлэ Кельнһээ зүүн-урдуурхи ор дайсанай һүүлшын эсэргүү нүүдые усадхаха операци үргэлжэлбэ. Бонныи оршонд ёр һуурин газар эзэлэгдэбэ. лендын секторгэ союзни хүягта танкова часть түс һэ, хойгуур Рейндэ хү Саар мүрэн дээрэхи хүүргы да тээхи бүхэжүүлгэнүүдэ нэндо 5 германска контр сухарюулагдаба.

Берлин ба Мунхендэхи байдал

ГЕТЕБОРГ, мартын 9. (ТАСС). Союзнигуудай авиациин һүүлшын добтолгонуудаар хэгдэһэн Берлиндэхи шэнэ һандаргалтанууд тухай Датска прессбюро мэдээсэнэ.

Берлиндэхи Курфюрстендам гэдэг үйлсэдэ гэмтээгдээгүй зүб хэн 6 гэр үлөө. Лейпцигерплацда ба тэрэ оршондо хэдэн дүрбэлжэн километр болохо ех зар дээрэхи барилгануудa процентнь һандаргагдаһан на. Берлинэй үйлсэнүүдээ даргагдаһан гэрнүүдэй сээр баррикадануудые бар һуни бүри гэродһоо тэ хүнүүдые гэрэйнь хотпол тээһэн ашаанай машинын нонууд урда зүг тээшэ һ

Копенгагенда немецкэ сэрэгүүдэй дунда үймөөн гараба

ГЕТЕБОРГ, мартын 9. (ТАСС). Мартын 6-ай үдэшэлөө Норвегиһээ ерээд казарманууд соо байралуулагдаһан немецкэ сэрэгүүдэй дунда ехэхэн үймөөн гараһан тухай Копенгагенһаа абтаһан мэдээсэлые Датска пресс бюро дамжуулна. Город соо хэдэн тэһэрэлгэнүүд дуулдаа, мүн тэрэ шэлэн пулемётно, винтовкын ба гар буугай буудалгаан дуулдаа. Мартын 7-ой үглөөгүүр казарманууднаа буу зэбсэгээ хурааһан хоёр хэһэг немецкэ солдадууд ябуулагдаба. Эдэнэй нэгэниинь болохо 50 хүнтэй хэһэг һахюулнуудта туугдажа немецүүдэй эзэлээд байһан датска полицейскэ һургуулиин гэртэ абаашагдаһан байна. 100 солдадтай хоёрдохи бү мүн һахюулнуудаар ту вагонуудта һуулгатдаад, зүг тээшэ ябуулагдаа.

«Свенскэ дагбладет» шведскэ газетын мэдээ ёһоор февралиин хоёрдохи та Норвегиһээ ерэһэн не сэрэгүүдэй дунда бунт Солдадууд зүүн фронтдо хоһоо арсаһан юм. СС-тэн рэгүүд ба гестаптай тула да хоёр талаһаан 300 хүнүүд алагдаба, Данидахи мецкэ командалагша ге Линдеманай приказай бунтлаһан 200 солдат бу дан алагдаһан байна.

Румынска хэблэл шэнэ правительствын бии болоогые һайшаана

БУХАРЕСТ, мартын 7. (ТАСС). Румынска газетэнүүд Петре Грозын шэнэ правительствын бии болоогые нэгэн дуугаар һайшаан угтана. «Универсул гэдэг столичнэ корсервативна газетэ болбол Грозагай декларацияе гаргажа ордондо шэнэ правительствын шахаан тангаригаа үгэһөө тухай бэшэхэ зуураа нүхэд А. Я. Вышинский ба Маршал Малиновский гэгшэдтэй шэнэ премьерэй уулзаһан тухай мэдээсэнэ. Мүн тэрэшэлэн газетэ болбол Гроза гээшэ 600 жэлэй үг дамжаһаар ерэһэн бүлэһөө гараһан хүн, 1918 онһоо 1927 он хүртэр зургаан зарлалгын парламентын депутат байһан ба Антонескугай диктатурай үедэ фашистска диктатурада эсэргүү тэмсэл хэһэнэйнгээ түлөө сэрэгэй трибуналай сүүдтэ хэлэн дахин хабаадуулагдаһан хүн гэжэ тэмдэглэн Грозагай намтарые гаргаба.

«ТИМПУЛ» гэдэг газетэ болбол шэнэ правительствын состав тухай мэдээсэхэ зуураа мүнөөдэр нигэжэ бэшэнэ: «Олонхи арадай хүсэһэн ба үргэн на найдан байһан правите болбол мүнөө үеын хүшэр дэ байдалые заһан залар болохо бэзэ. Правитель составта оронэй доторхи парти ба политическэ бү гэнүүдһээ ороосоһон байна бэз мэдээжэ хүнүүд правит вода оролсоогүй байгаа тэрээндэ яахадааншье гэмгүй бэшэ, харин орон доторхи бүхы демократ хүсэнүүдые правитель оролсуулха гэжэ оролдоһон гаа. Үсэгэлдэрһөө манай шэнэдхэн байгуулха поли шэнэ үе эхилээ гэжэ этигэнэбди. Августын хойшо бата тогтобори үрэ болбосоролтой гүрэнэй тика табиха эршэмтэй эр зогсоогоогүй байһан арад болбол эсэсэй эсэстэ зэхи галта абаа гэжэ социал тическа партиин «Либе гэдэг орган бэшэнэ».

Харюусалгата редак орлогшо Д. ЛУБСАН

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отдел партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-62 (2 зв.)

Н—00308. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500 хэнз